

Når jeg mener ...	da sier jeg ...
et avgrenset område som utgjør en enhet	
person som stiller til valg, en som er aktuell for en stilling eller et verv	
saker om hvordan et samfunn skal styres	
en regel som bestemmes av en statsmakt	
dyr i hjortefamilien med store horn og som tåler kulde godt	
måte eller form å styre på, styresett	
bestemme seg for, og så gjøre eller bruke det	
maskin som lager energi av vind	
føre inn i register, melde seg inn	
høyeste rett, øverst i domstolen i Norge	
ta vare på noe, beskytte noe	
en handling eller kultur som gjentas eller er arvet	
mennesker, dyr eller planter som er født noenlunde samtidig, ledd i en slekt	
et større samfunn, samfunn i et stort område eller et helt land	
anstrenge seg for å høre lyd	
tegn som gjør det mulig å gjenkjenne noe eller noen	
gressmark der dyr spiser gress og andre planter	
noe som brukes på nytt eller reproduseres, tar ikke slutt	

Spørsmål og svar:

1: Hva er Sametinget?

Svar: Sametinget er norske samers nasjonal-forsamling. De jobber for samenes rettigheter. Og for at samisk kultur, tradisjoner og språk skal bevares. 39 mandater fra hele landet er på Sametinget.

2: Hvem kan stemme ved sametingsvalget?

Svar: For å stemme ved sametingsvalget, må du være registrert i Sametingets valgmanntall. Da må du føle deg som same. Og du må ha hatt forelder, besteforelder eller oldeforelder med samisk som språk. Eller at du er barn av en som har vært i valgmanntallet.

3: Hvorfor er Maja Kristine Jåma redd for at familien må slutte med reindrift på Fosen?

Svar: Store vindturbiner gjør at det er mindre plass for reinsdyra.

4: Hva er unikt i den samiske kulturen?

Svar: Språk, tradisjoner og kunnskap som ikke finnes noe annet sted i verden.

5: Hvorfor kjemper Jåma for den samiske kulturen?

Svar: Maja Kristine Jåma er redd for at den samiske kulturen skal bli borte. Og hun mener det er vanskelig å bli hørt som same av Stortinget.

6: Hva er det viktigste kjennetegnet for et demokrati?

Svar: Det viktigste kjennetegnet for et demokrati er at det er frie valg og at folket er med å bestemme hvem som skal styre.

7: Hvor ofte er det stortingsvalg og sametingsvalg?

Svar: Det er valg hvert fjerde år i Norge.

8: Hvor ble demokratiet først brukt som styreform? Og når var det?

Svar: Demokratiet ble først brukt i Hellas. De skal ha begynt å bruke det mer enn 400 år før vår tidsregning, for over 1.400 år siden.

Oppgave: Sett ordene på rett sted i teksten. Fasit

Demokratiet i Norge

Norge er et demokrati. Det betyr **at** vi har folkestyre. Folket velger hvem som får bestemme **lover** og regler. Hvert **fjerde** år velger vi hvem som skal være på Stortinget. Vi velger inn 169 **mandater** fra ulike **politiske** partier. Og mange kandidater blir ikke valgt.

I tillegg velges 39 mandater til Sametinget. Frie **valg** er demokratiets viktigste kjennetegn. Vi stemmer også over hvem som skal styre **i** de ulike fylkene og kommunene. Det gjør vi også hvert fjerde år, to år etter stortings- og sametingsvalget.

Demokratiet ble først brukt **som** styreform i Hellas for over 1.400 år siden. I dag har de fleste land i verden demokratisk styre. Men noen land er monarkier eller republikker. Andre er diktaturer, der **folket** ikke får velge hvem som styrer.

Du finner artikkelen du trenger til denne oppgaven i papir-utgaven av Klar Tale. Du finner den i e-avisen her: <https://www.klartale.no/e-avisen/innlogging>

Du finner også artikkelen på klartale.no. Se etter merket «Ukens oppgave».

Om binde-streker: I Ukens oppgave bruker vi ofte pedagogiske binde-streker for å dele lange, eller litt vanskelige, ord. Mange ord i språket vårt er satt sammen av to ord. Hensikten er at det skal bli lettere for alle å lese dem. Men ord som er satt sammen av to ord, skal som regel ikke deles i norsk rettskriving. Du kan selvsagt ta strekene bort, eller legge til.